

Herman Wevers over AI: ‘Het bomenvak verdwijnt niet, het gaat veranderen’

De charme van het buitenwerken – brandnetels, bramen, muggen en modder – dat kan geen computer vervangen

Gaat AI mijn baan overnemen? Dat is de gedachte die steeds meer mensen door het hoofd gaat spoken. Ook Herman Wevers van Alles over Groenbeheer voelt zich sinds een paar jaar gedwongen over dit onderwerp na te gaan denken: wat betekent het voor het groene vak, en welke rol gaat zijn bedrijf hierin spelen?

Auteur: Manon Botterblom

Een van de ideeën die in zijn hoofd opkwam was een gemonteerde camera aan een vuilniswagen, die zo het hele land door bijvoorbeeld de eikenprocessierups kan monitoren. De gedachte die daarna bij hem opkomt is wat digitalisering voor zijn bedrijf gaat betekenen en voor de mensen die bij hem werken.

Ontwikkeling van AI blijkt lastig te volgen

Dat het bomenvak gaat veranderen staat vast volgens Wevers, maar in het hoe, wanneer en wat vindt hij nog veel onduidelijk. Dus kwamen een paar studenten van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen stagelopen om zich over de kwestie te buigen en te onderzoeken wat AI voor zijn bedrijf kan gaan betekenen. 'Ze hebben zich er een paar maanden in vastgebeten, hebben veel geleerd, maar zijn het onderling niet met elkaar eens geworden,' vertelt Wevers met een lach. 'Het bleek ook nog lastig om te zien hoe AI zich nou gaat ontwikkelen en wat dat kan betekenen voor het bedrijf. Dus dat wilde nog niet echt lukken, maar dat het gevolgen gaat hebben voor het vak, daar ben ik van overtuigd.'

Het bomenvak is en blijft een buitenvak

'De mensen die nu bij me werken vinden het leuk om naar buiten te gaan,' begint Wevers. 'Die vinden het leuk om een boom te zien, die vinden het leuk om processierupsen te bekijken en in welk stadium ze zitten én ze vinden het leuk om door heel Nederland te rijden. Dat is hun passie, daarom werken ze bij mij. Moet ik dan zeggen: weet je wat, blijf maar thuis en ga maar analyseren achter de computer?'

De charme van het buitenwerk, zoals Wevers het zelf noemt, zal ook minder worden. 'De rol van de boomdeskundige gaat verschuiven: dat wordt meer een controlerende functie,' is Wevers van mening. 'Ik vergelijk het als een huisarts en een specialist: de huisarts, AI zijnde, kan een VTA-controle uitvoeren. Maar de specialist zal toch altijd moeten kijken of het klopt, ja of nee.'

'Als ik mijn mensen achter de computer zet en nooit meer buiten laat komen, dan lopen ze weg'

Risico's van blind vertrouwen

Dat AI altijd gecontroleerd moet blijven worden staat vast, vindt Wevers. Het volledig automatiseren van boomcontroles ziet hij dus voorlopig niet gebeuren. 'Aan de conditiebepaling NEN 2767 is AI nog lang niet aan toe. Er zijn zo verschrikkelijk veel boomsoorten die allemaal verschillende groeisnelheid, verschillende bladontwikkeling en verschillende scheutlengtes hebben. Dan groeit diezelfde boom in de jeugdfase ook nog veel harder als in zijn veteranenfase; op dat moment groeit hij in feite achteruit. Dat moet je die computer allemaal leren, maar die krijg je dat vingertippengevoel niet aangeleerd.'

Hij vergelijkt het met de boomgidsen van vroeger waar het gevaar bestond dat informatie klakkeloos werd overgenomen. 'AI kan dezelfde valkuil creëren. Als je kritiekloos vertrouwt op de uitkomst van AI gaat dat geheid een keer fout.'

Nieuwe rollen en ander onderwijs

Ook op beleidsniveau verwacht Wevers dat AI vooral een adviserende rol gaat spelen. 'In het assetmanagement zie ik veel kansen. AI kan berekenen wat de gevolgen zijn van verschillende keuzes, bijvoorbeeld bij herinrichting of vervanging van bomen. Maar de uiteindelijke afweging blijft altijd mensenwerk.'

Digitalisering verandert ook de manier waarop de vakmensen van de toekomst opgeleid moeten worden. 'Dat gebeurt nu al,' onderstreept Wevers. 'Als je van school komt hoef je de boomsoorten niet meer te kennen, dat kun je tegenwoordig gewoon scannen. Dat zal ook

wel wat frustratie schelen bij de docent, en opleidingen kunnen zich dan meer richten op analyses en datamodellen: hoe ga je daar mee om?'

Daarbij is volgens Wevers een duidelijker onderscheid nodig tussen praktisch en theoretisch onderwijs. 'Sommige mensen willen gewoon buiten werken, anderen willen zich misschien wel meer verdiepen in analyses en modellen. Die tweedeling moet veel duidelijker worden.'

Niets doen is soms de beste keuze

Digitalisering mag dan veel mogelijkheden bieden, soms is niets doen de beste keuze. 'Ik zeg wel eens: de beste vorm van natuurbeheer is misschien nog wel gewoon de handen op de rug te houden. AI kan voorspellen, adviseren en berekenen, maar de natuur ontwikkelt zich vaak beter zonder dat mensen teveel ingrijpen. De natuur, die redt het wel. Het gaat mij om de mensheid: redt die zich in het tempo waarmee we nu bezig zijn om wijzigingen te maken in de natuur?'

Wel ziet hij kansen in het verbeteren van software voor ontwerpers en beleidsmakers om ze zo nieuwe inzichten te geven. 'Zo kun je software verbeteren om betere keuzes te maken voor de inrichting van een nieuwe wijk en hoe deze zich gaat ontwikkelen. Dan geef je bijvoorbeeld AI in welke boomsoort er staat, in welke grondsoort die staat, hoe de omgeving eruit ziet en wat de milieubelasting is op die boom. In zulke gevallen kan AI nog best bruikbaar zijn voor ons vak, wie weet nog wel mooiere dingen maken dan een ontwerper.'

'Een computer krijgt dat vingertippengevoel niet aangeleerd'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!